Květena rašelinišť a rašelinných luk

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Rašelinné biotopy hostí chladnomilná a na živiny nenáročná společenstva, která na místech s nepříznivými podmínkami přetrvávají z dob ledových. Po ústupu ledovců se začalo podnebí oteplovat a zvlhčovat a krajina se změnila. Druhy, které v dobách ledových byly široce rozšířené, našly útočiště na rašeliništích a označují se jako glaciální relikty. Řada druhů rostlin i živočichů vyskytujících se zde je ohrožená, protože nedokáže žít v jiném prostředí. Rašeliniště zadržují velké množství vody a ovlivňují místní klimatické podmínky. Rašelinné louky navazují na rašeliniště, nebo se vyskytují v okolí pramenišť a na místech bohatě zásobených vodou. Díky vyššímu obsahu minerálů v půdě jsou druhově pestřejší než rašeliniště a většinou se neobejdou bez občasného kosení či vyřezání náletových dřevin. Odvodňování rašelinišť a rašelinných luk vede k významnému narušení těchto křehkých stanovišť.

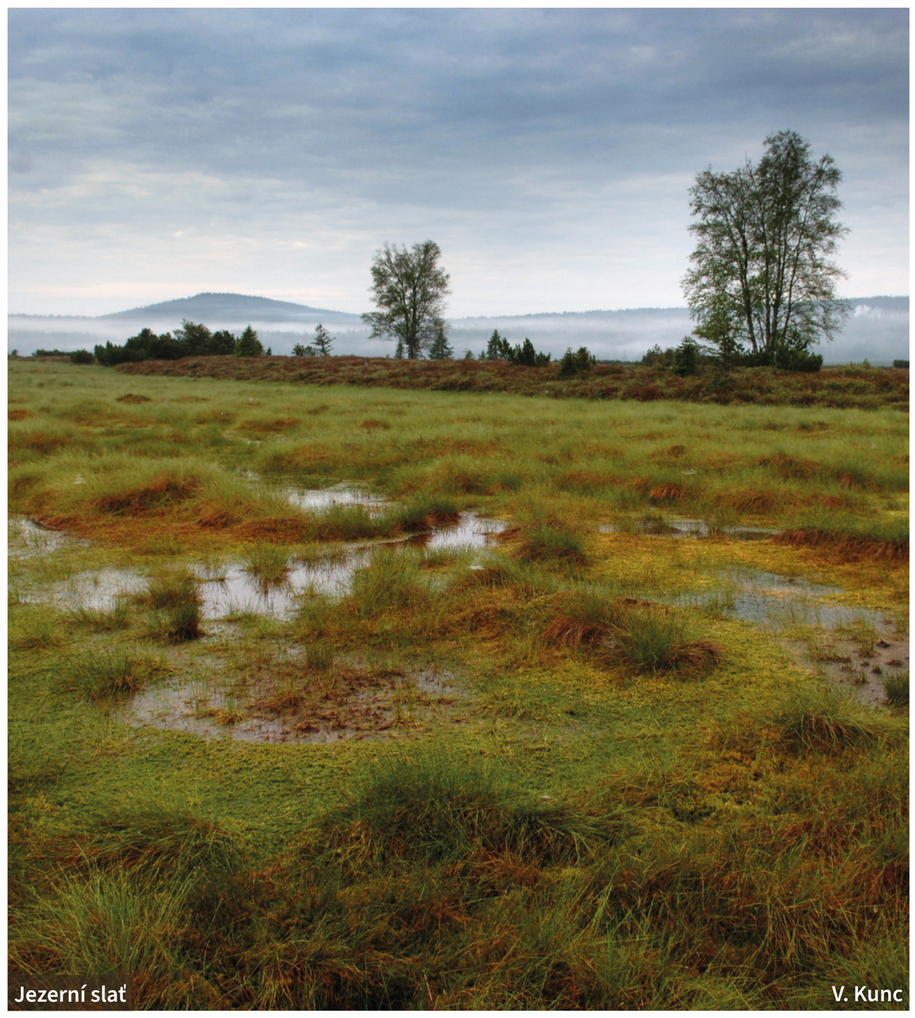
Jezerní slať V. Kunc

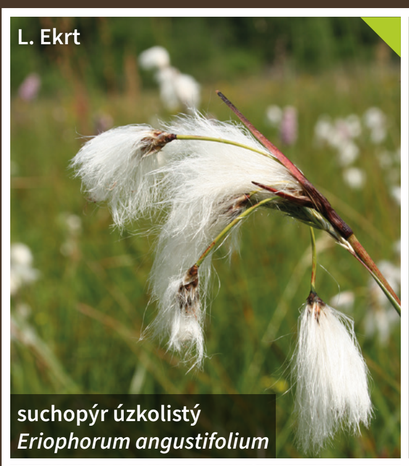
L. Ekrt
suchopýr úzkolistý
Eriophorum angustifolium

L. Ekrt
tolije bahenní
Parnassia palustris

M. Štech
vachta trojlistá
Menyanthes trifoliata

J. Janáková
kozlík dvoudomý
Valeriana dioica

V. Hřebek
rdesno hadí kořen
Bistorta officinalis

P. Čížková
kyhanka sivolistá
Andromeda polifolia

P. Čížková
všivec lesní
Pedicularis sylvatica

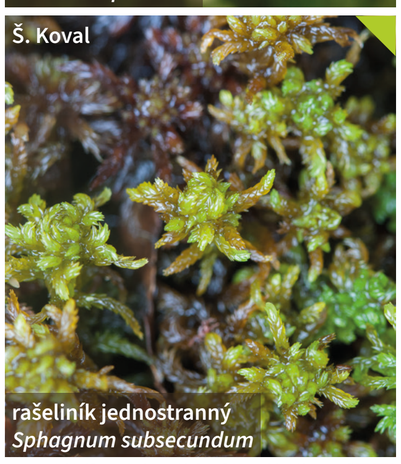
Š. Koval
rašeliník jednostranný
Sphagnum subsecundum

D. Půbal
rosnatka okrouhlolistá
Drosera rotundifolia

L. Ekrt
klikva bahenní
Vaccinium oxycoccos

R. Janák
zábělník bahenní
Comarum palustre

R. Janák
prstnatec májový
Dactylorhiza majalis

P. Čížková
kropenáč vytrvalý
Swertia perennis

L. Ekrt
tučnice obecná
Pinguicula vulgaris

M. Štech
violka bahenní
Viola palustris

J. Janáková
bříza trpasličí
Betula nana

L. Ekrt
borovice kleč
Pinus mugo

L. Ekrt
ostřice obecná
Carex nigra

L. Ekrt
ostřice bažinná
Carex limosa

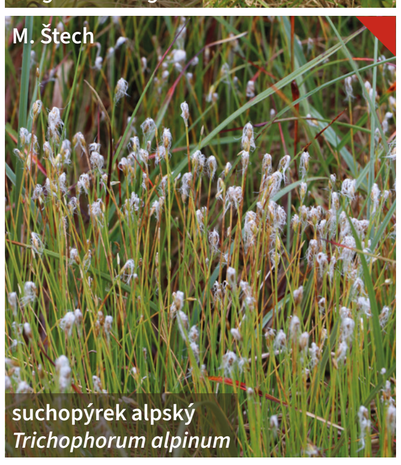
M. Štech
suchopýrek alpský
Trichophorum alpinum

M. Štech
srpnatka fermežová
Hamatocaulis vernicosus

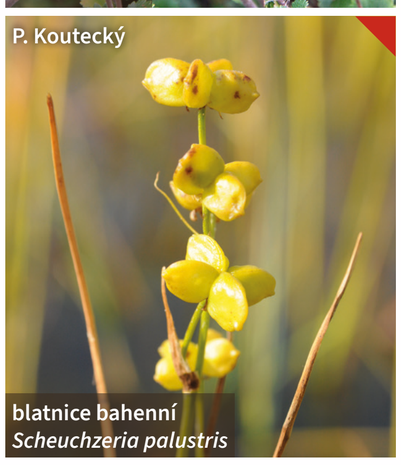
P. Koutecký
blatnice bahenní
Scheuchzeria palustris

P. Koutecký
pleška stopkatá
Willemetia stipitata

R. Janák
starček potoční
Tephroseris crispa

Míra ohrožení podle červeného seznamu: ohrožené, blízké ohrožení, běžné.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

ZIEL ETZ
CÍL EÚS

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká fakulta
Faculty of Science

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

SNSB Staatliche Naturwissenschaftliche Sammlungen Bayerns

NATIONALPARK Bayerischer Wald

florasilvaegabretae.eu

Květena šumavských lesů

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Šumava je pohořím lesů. I samotný její název prý odkazuje na šumění lesa. Ale ne všechny lesy jsou stejné. V nejvyšších partiích pohoří najdeme klimaxové a podmáčené smrčiny, kde dominuje zejména smrk ztepilý. I když právě dospělé smrky v těchto porostech v minulosti hromadně odumíraly v důsledku napadení lýkožroutem smrkovým, jsme dnes svědky rychlé a přirozené obnovy smrčin. Tyto lesy jsou podobné severské tajze. Jsou spíše chudé na bylinné druhy, ale mají často velmi vyvinuté a bohaté mechové patro. Hlavním vegetačním typem lesa, který se na Šumavě vyskytuje, jsou smíšené lesy s bukem, jedlí a smrkem. Bylinné patro je různě bohaté v závislosti na množství živin a vlhkosti v půdě. Na některých místech se v nich ukrývají skutečné klenoty šumavské květeny vázané na nejzachovalejší lesní porosty. Boubínský masiv je jedním z takových míst, kde se snoubí nepřetržitá historie pralesa s různorodostí prostředí, což umožňuje výskyt mimořádně vzácným druhům.

Boubín — P. Hubený

L. Ekrt — brusnice borůvka *Vaccinium myrtillus*

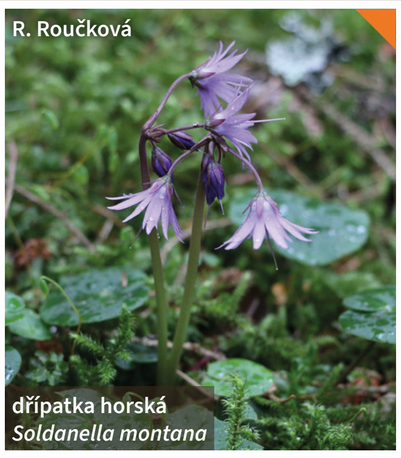
R. Roučková — dřípatka horská *Soldanella montana*

L. Ekrt — měsíčnice vytrvalá *Lunaria rediviva*

R. Roučková — plicník tmavý *Pulmonaria obscura*

L. Ekrt — mléčivec alpský *Cicerbita alpina*

L. Ekrt — kyčelnice cibulkonosná *Dentaria bulbifera*

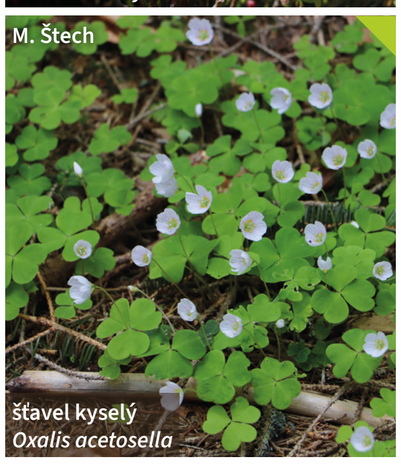
M. Štech — šťavel kyselý *Oxalis acetosella*

M. Štech — kruštík širolistý *Epipactis helleborine*

A. Lepší — pstroček dvoulistý *Maianthemum bifolium*

P. Koutecký — pryskyřník platanolistý *Ranunculus platanifolius*

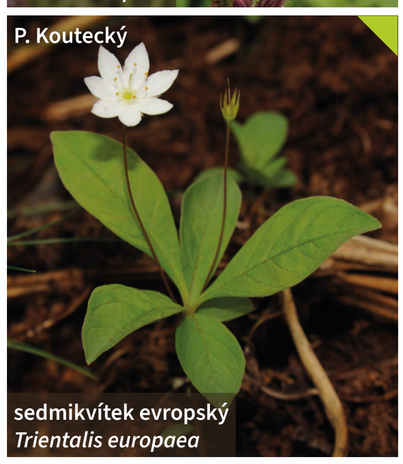
P. Koutecký — sedmikvítek evropský *Trientalis europaea*

L. Ekrt — udatna lesní *Aruncus dioicus*

L. Ekrt — žebrovice různolistá *Blechnum spicant*

Š. Koval — šikoušek zelený *Buxbaumia viridis*

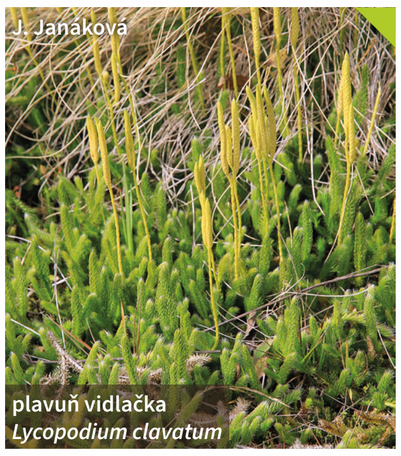
J. Janáková — plavuň vidlačka *Lycopodium clavatum*

D. Zývalová — starček Fuschův *Senecio ovatus*

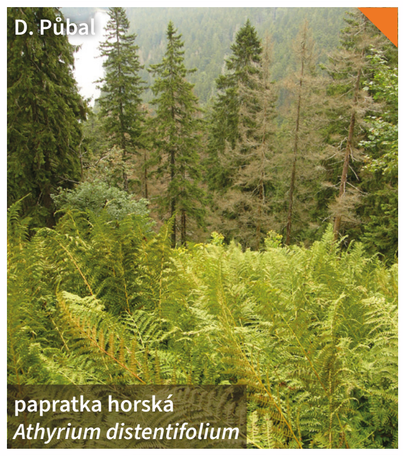
D. Půbal — papratka horská *Athyrium distentifolium*

P. Koutecký — vranec jedlový *Huperzia selago*

D. Půbal — bradáček srdčitý *Listera cordata*

P. Čížková — sklenobýl bezlistý *Epipogium aphyllum*

A. Vydrová — hruštička menší *Pyrola minor*

R. Janák — podbělice alpská *Homogyne alpina*

P. Čížková — podbílek šupinatý *Lathraea squamaria*

A. Lepší — vraní oko čtyřlisté *Paris quadrifolia*

Míra ohrožení podle červeného seznamu: ohrožené, blízké ohrožení, běžné.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

ZIEL ETZ
CÍL EÚS

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká fakulta
Faculty of Science

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

NÁRODNÍ PARK · CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST ŠUMAVA

SNSB Staatliche Naturwissenschaftliche Sammlungen Bayerns

NATIONALPARK Bayerischer Wald

florasilvaegabretae.eu

Květena horských luk a pastvin

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Louky a pastviny tak, jak je známe dnes, se na Šumavě vyskytují až od doby, kdy se zde usadili lidé. Dnešní podoba šumavských luk je výsledkem tradičního hospodaření člověka v horské krajině. Společně se zde vyskytují druhy původního bezlesí, druhy světlých lesů i druhy, které přišly až s lidskou činností. Během staletí společného vývoje se vytvořila jedinečná společenstva, která dávají šumavské krajině specifický ráz. V současnosti jsou horské louky a pastviny nejvíce ohroženy upouštěním od tradičního hospodaření, což vede k zarůstání dřevinami. Tento proces začal zejména v poválečných letech po odsunu německého obyvatelstva ze Šumavy. Na mnoha místech se tak na někdejší louky postupně vrací les. K jejich zachování je potřeba pokračovat v jejich údržbě sečí či pastvou a redukovat množství náletových dřevin zejména tam, kde dřeviny postupně zarůstají cenné, původně luční, enklávy.

Filipova Huť · T. Škrábala

P. Hubený · zvonečník černý *Phyteuma nigrum*

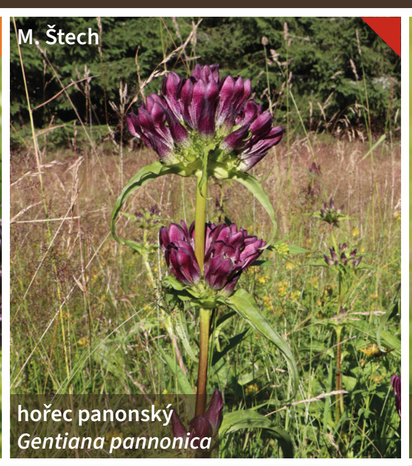
M. Štech · hořec panonský *Gentiana pannonica*

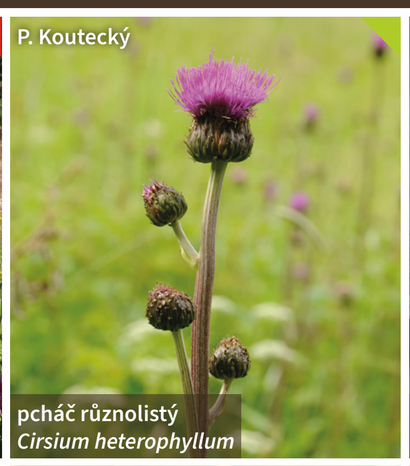
P. Koutecký · pcháč různolistý *Cirsium heterophyllum*

L. Ekrt · chrpa parukářka *Centaurea pseudophrygia*

R. Roučková · prstnatec Fuchsův *Dactylorhiza fuchsii*

L. Ekrt · mateřídouška vejčitá *Thymus pulegioides*

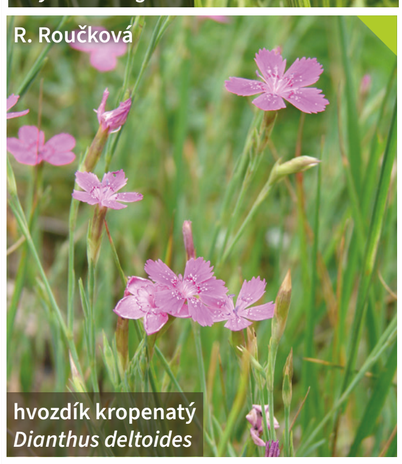
R. Roučková · hvozdík kropenatý *Dianthus deltoides*

L. Ekrt · kohoutek luční *Lychnis flos-cuculi*

R. Roučková · pětiprstka žežulník *Gymnadenia conopsea*

P. Koutecký · kakost lesní *Geranium sylvaticum*

P. Čížková · zvonek rozkladitý *Campanula patula*

A. Lepší · čertkus luční *Succisa pratensis*

R. Roučková · vemeníček zelený *Coeloglossum viride*

L. Ekrt · smilka tuhá *Nardus stricta*

R. Roučková · vratička měsíční *Botrychium lunaria*

L. Ekrt · světlík lékařský *Euphrasia officinalis*

A. Vydrová · pupava bezlodyžná *Carlina acaulis*

L. Ekrt · vemeník dvoulistý *Platanthera bifolia*

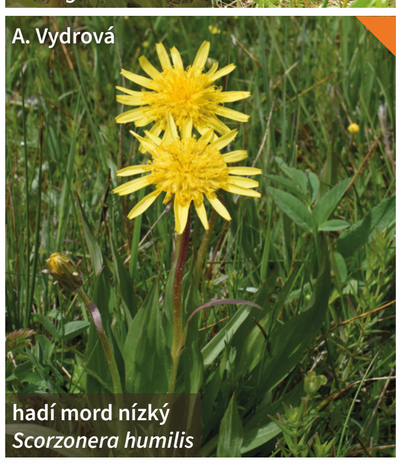
A. Vydrová · hadí mord nízký *Scorzonera humilis*

M. Štech · zlatobýl obecný *Solidago virgaurea*

L. Ekrt · štírovník růžkatý *Lotus corniculatus*

R. Roučková · prha arnika *Arnica montana*

E. Brojírová · chlupáček oranžový *Pilosella aurantiaca*

L. Ekrt · lilie cibulkonosná *Lilium bulbiferum*

Míra ohrožení podle červeného seznamu: ohrožené, blízké ohrožení, běžné.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

ZIEL ETZ · CÍL EÚS

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká fakulta
Faculty of Science

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

NÁRODNÍ PARK · CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST · ŠUMAVA

SNSB Staatliche Naturwissenschaftliche Sammlungen Bayerns

NATIONALPARK Bayerischer Wald

florasilvaegabretae.eu

Květena stojatých i tekoucích vod a vlhkých luk

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Voda je klíčová pro řadu šumavských biotopů, které mají velmi různé druhové složení vegetace. Na prameništích voda vyvěrá na povrch a rozlévá se do podmáčených luk. Voda bystřin a potůčků si proráží cestu a vytváří obnažené břehy. Voda řek je v horských partiích divoká, v nivách klidná a ve slepých ramenech řek stojatá. Jedinečnými biotopy jsou šumavská ledovcová jezera se vzácnými šídlatkami. Druhy rostlin zde zmíněné jsou vázané na různé typy vodního prostředí, ať už na vysokou hladinu podzemní vody, vodu tekoucí či na stojatou vodu jezer nebo slepých říčních ramen.

Křemelná J. Schafhauser

P. Koutecký
blatouch bahenní *Caltha palustris*

L. Ekrt
kamzičník rakouský *Doronicum austriacum*

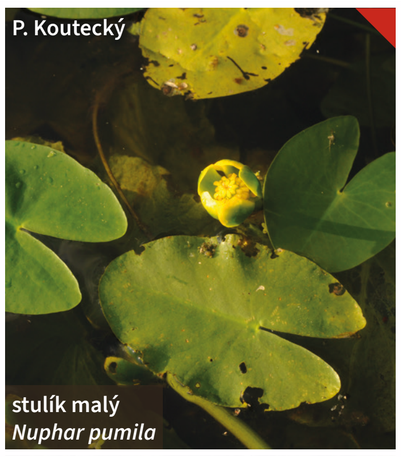
P. Koutecký
stulík malý *Nuphar pumila*

P. Čížková
vrbina kytkokvětá *Lysimachia thyrsiflora*

M. Štech
mokrýš střídavolistý *Chrysosplenium alternifolium*

R. Roučková
zdrojovka hladkosemenná *Montia fontana*

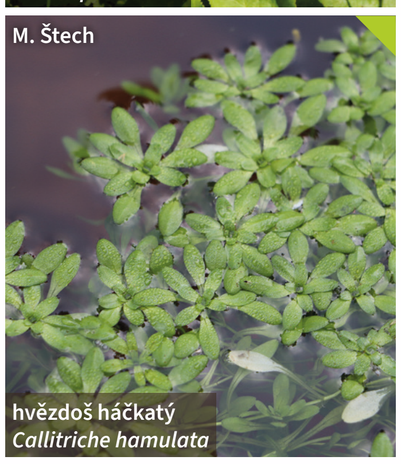
M. Štech
hvězdoš háčkatý *Callitriche hamulata*

L. Ekrt
ostřice zobánkatá *Carex rostrata*

E. Koutecká
rdest vzplývavý *Potamogeton natans*

L. Ekrt
přeslička poříční *Equisetum fluviatile*

L. Ekrt
skřípina lesní *Scirpus sylvaticus*

D. Půbal
ďáblík bahenní *Calla palustris*

L. Ekrt
řeřišnice hořká *Cardamine amara*

M. Štech
tužebník jilmový *Filipendula ulmaria*

L. Ekrt
tavolník vrbolistý *Spiraea salicifolia*

M. Štech
vrbovka žabincolistá *Epilobium alsinifolium*

J. Janáková
kuklík potoční *Geum rivale*

L. Ekrt
devětsil lékařský *Petasites hybridus*

P. Koutecký
lakušník štítnatý *Ranunculus peltatus*

J. Janáková
oměj šalamounek *Aconitum plicatum*

L. Ekrt
kosatec sibiřský *Iris sibirica*

P. Čížková
jirnice modrá *Polemonium caeruleum*

M. Štech
rozrazil potoční *Veronica beccabunga*

M. Čtvrtlíková
šídlatka jezerní *Isoëtes lacustris*

Míra ohrožení podle červeného seznamu: ohrožené, blízké ohrožení, běžné.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

ZIEL ETZ
CÍL EÚS

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká fakulta
Faculty of Science

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

NÁRODNÍ PARK · CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST · ŠUMAVA

SNSB Staatliche Naturwissenschaftliche Sammlungen Bayerns

NATIONALPARK Bayerischer Wald

florasilvaegabretae.eu

Významné druhy šumavské květeny

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Šumava je domovem některých velmi významných druhů rostlin. Některé vzácné druhy najdeme pouze na Šumavě, jiné druhy její hranice přesahují. Přežívají zde například rostliny, jejichž hlavní areál se nachází například ve Skandinávii či v Alpách, a na Šumavě jsou jako připomínka doby ledové. Žijí zde rostliny původních pralesů, i rostliny, které se rozšířily až se začátkem lidského působení v krajině. Všechny biotopy Šumavy mají své významné a vzácné druhy, ať už jsou to lesy, které jsou pro Šumavu nejvýznamnější, či rašeliniště nebo louky. Rozdíl bývá v přístupu člověka k těmto biotopům. Některé druhy rostlin mají domov v místech, která člověk nevyužívá, proto jejich výskyt lidská činnost neovlivňuje. Naproti tomu některé rostliny, které byly ještě před několika desetiletími běžnou součástí luk, dnes kvůli změnám ve způsobu hospodaření ubývají a mohou se dostávat na pokraj vyhynutí. Díky speciální péči se jim na Šumavě daří přežít.

dřípatka horská
Soldanella montana
L. Ekrt

M. Štech
suchopýrek alpský
Trichophorum alpinum

P. Čížková
šafrán bělokvětý
Crocus vernus

M. Štech
jednokvítek velekvětý
Moneses uniflora

L. Ekrt
rozchodník huňatý
Sedum villosum

P. Hubený
hvozdík pyšný
Dianthus superbus

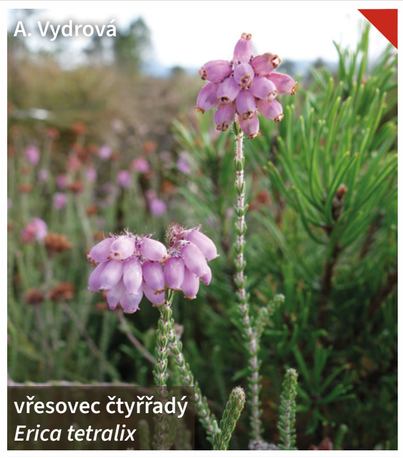
A. Vydrová
vřesovec čtyřřadý
Erica tetralix

L. Ekrt
všivec bahenní
Pedicularis palustris

L. Ekrt
kociánek dvoudomý
Antennaria dioica

M. Štech
lilie zlatohlavá
Lilium martagon

M. Štech
prstnatec májový rašelinný
Dactylorhiza traunsteineri subsp. *turfosa*

M. Štech
hořec panonský
Gentiana pannonica

M. Štech
hořeček mnohotvarý český
Gentianella praecox subsp. *bohemica*

P. Čížková
kropenáč vytrvalý
Swertia perennis

A. Vydrová
rozrazil přímořský
Veronica maritima

J. Janáková
bříza trpasličí
Betula nana

P. Koutecký
zdrojovka hladkosemenná
Montia fontana

L. Ekrt
plavuňka zaplavovaná
Lycopodiella inundata

P. Koutecký
běloprstka bělavá
Pseudorchis albida

R. Roučková
vratička heřmánkolistá
Botrychium matricariifolium

L. Ekrt
blatnice bahenní
Scheuchzeria palustris

P. Koutecký
rosnatka anglická
Drosera anglica

M. Štech
jetel kaštanový
Trifolium spadiceum

A. Vydrová
hadí mord nízký
Scorzonera humilis

L. Ekrt
prha arnika
Arnica montana

Míra ohrožení podle červeného seznamu: ohrožené, blízké ohrožení, běžné.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

ZIEL ETZ
CÍL EÚS

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká fakulta
Faculty of Science

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

NÁRODNÍ PARK · CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST ŠUMAVA

SNSB Staatliche Naturwissenschaftliche Sammlungen Bayerns

NATIONALPARK Bayerischer Wald

florasilvaegabretae.eu